

HET OVERLIJDEN
en
HET LEVEN DAARNA

MAX HEINDEL

Oorspronkelijke titel: The Passing and the Life Afterward
uitgegeven door The Rosicrucian Fellowship,
Oceanside, California, U.S.A.
Uit het Engels vertaald door Ger Westenberg.

2020. The Rosicrucian Fellowship
in het Nederlandse taalgebied

INHOUD

Inleiding	1
Het overlijden	2
Diagram 5a. Het zilveren koord	4
Het levenspanorama	5
De begeertewereld	6
Het louteringsgebied	6
Het overgangsgebied	15
De eerste hemel	15
De gedachtewereld	19
De tweede hemel	19
De derde hemel	24
Diagram 5	26

HET OVERLIJDEN en HET LEVEN DAARNA

MAX HEINDEL

Het mooie van de christelijke godsdienst is dat zij een eeuwig leven belooft. Voor hen wiens onderzoekende geest verder gaat dan een blind geloof, biedt esoterisch christendom de troost van logische en bevredigende bijzonderheden van de activiteiten van de geest nadat die zijn stoffelijk lichaam heeft afgelegd.

INLEIDING

De meeste mensen hebben onbewust belangstelling voor wat er gebeurt na de dood van het stoffelijk lichaam, hoewel ideeën daarover zeer verschillend zijn. Helaas zijn zelfs veel aanhangers van het christelijk geloof erg bang voor de dood en zien die met angst tegemoet. Dat is een grote vergissing en voor de betreffende persoon een belemmering. Want de bange gedachten beïnvloeden nadelig de waarde voor hem of haar van wat er in feite plaatsvindt.

Dat er een duidelijk en heerlijk leven voor de geest is nadat die van zijn stoffelijk lichaam verlost is, is niet langer een zaak van blind vertrouwen. Er zijn veel mensen die voldoende helderziend zijn om de omstandigheden aan de andere kant van de sluier waar te nemen en zodoende iedere twijfel weg te nemen die vroeger over deze belangrijke kwestie bestond. Het is een feit dat de mensheid als geheel maar langzaam geestelijk gezicht ontwikkelt, zodat in het naderende Waterman tijdperk kennis over de toestand in het land van de levende doden even toegankelijk is als nu kennis over vreemde gebieden op aarde.

Het leven op aarde is maar één fase van de terugkerende ontwikkelingscyclus die iedereen ondergaat. Wij leren in ons stoffelijk lichaam op aarde en doen ervaring op waarna wij het stoffelijke gebied verlaten om de essentie van wat wij geleerd hebben in ons op te slaan, onze lichamen te herbouwen, te rusten en weer op aarde terug te keren om deze cyclus te herhalen. Het werk dat de mens in de geestelijke werelden doet is veelzijdig en in feite veelzijdiger en weidser dan het werk dat men op aarde doet. Het leven daar is niet in het minst een inactief, dromerig of onwerkelijk bestaan. Het is een tijd van grote en belangrijke activiteit in de voor-

bereiding voor het volgende leven, zoals de slaap een actieve voorbereiding is voor het werk van de volgende dag.

Iemand die zijn helderziende vermogen op een positieve manier heeft ontwikkeld, dat wil zeggen onder beheersing van zijn wil, en nauwgezet kon waarnemen wat er in de onzichtbare werelden gebeurde, was Max Heindel, een ingewijde in de Orde van het Rozenkruis en stichter van the Rosicrucian Fellowship. In zijn boek: *De wereldbeschouwing der Rozenkruisers*, beschrijft hij gedetailleerd wat er tijdens het overlijden en daarna tussen een volgend leven op aarde in de geestelijke werelden gebeurt. Het merendeel van wat volgt is letterlijk uit dit verhelderende boek overgenomen.

HET OVERLIJDEN

De mens, de geïndividualiseerde inwonende geest, is een complex wezen. Hij bezit niet alleen een stoffelijk lichaam dat hij hier, in deze wereld gebruikt om te slaven en te draven, en waarvan de meeste mensen denken dat het de gehele mens is, maar eveneens een levenslichaam, dat uit ether bestaat, dat het zichtbare lichaam doordringt en het instrument is dat de energie van de zon opslaat. Verder bezit hij nog een begeertelichaam, zijn gevoelsaard, dat zowel het stoffelijk lichaam als het levenslichaam doordringt en ongeveer 40 centimeter buiten het zichtbare lichaam uitsteekt. Verder is er nog het verstand, dat een spiegel, een reflector die de uiterlijke wereld weerspiegelt en de geest of het ego of ik in staat stelt zijn bevelen door te geven zoals gedachten en woorden die tot handelen dwingen.

Tijdens zijn leven op aarde bouwt en zaait de mens tot het moment dat de dood zich aandient. Dan is de periode van zaaien, groei en rijpen voorbij. De oogsttijd is aangebroken wanneer het knokige spook van de dood met zijn zeis en zandloper komt. Dat is een passend symbool. Het skelet symboliseert de betrekkelijke duurzaamheid van het lichaam. De zeis stelt het feit voor dat dit blijvende deel, dat op het punt staat door de geest geogst te worden, de vrucht van het leven is dat nu tot een einde is gekomen. De zandloper in zijn hand geeft aan dat het moment niet eerder komt nadat, volgens onveranderlijke wetten, de gehele race gelopen is.

Als dat moment aanbreekt vindt er een scheiding van de lichamen plaats. Omdat het leven op dat moment in de stoffelijke wereld beëindigd is, is het voor de mens niet langer nodig zijn stoffelijk lichaam te behouden. Het levenslichaam dat ook tot de stoffelijke wereld behoort, wordt via het hoofd teruggetrokken en het stoffelijk lichaam levenloos achterlaat.

De helderziende ziet hoe de geestelijke voertuigen of lichamen – levenslichaam, begeertelichaam en het verstand - in een spiraalvormige bewe-

ging het stoffelijk lichaam verlaten en met hen de *ziel* van een stoffelijk atoom, niet het atoom zelf maar de *kracht* die er door speelde, met zich meeneemt. De resultaten van de ervaringen in het stoffelijk lichaam tijdens het leven dat zojuist eindigde opgedaan, worden op dit specifieke atoom afgedrukt. Terwijl al de andere atomen van het stoffelijk lichaam van tijd tot tijd vernieuwd worden blijft dit duurzame atoom bestaan. Het is stabiel gebleven, niet alleen tijdens één leven, maar het is een deel van elk stoffelijk lichaam dat door die specifieke geest of ego, ooit is gebruikt. Bij de dood wordt het teruggetrokken om tijdens het begin van een nieuw stoffelijk leven opnieuw te ontwaken om als kiem te dienen waar omheen een nieuw stoffelijk lichaam wordt opgebouwd om door datzelfde ego gebruikt te worden. Het wordt daarom het *zaadatoom* genoemd. Tijdens het leven bevindt het zaadatoom zich in de linker hartkamer, dicht bij de hartpunt. Bij de dood stijgt het zaadatoom via de longmaagzenuw¹ omhoog naar de hersenen, en verlaat, samen met de hogere voertuigen, via de schedelnaden, tussen het wandbeen en het achterhoofd (de pijlnaad), het stoffelijk lichaam.

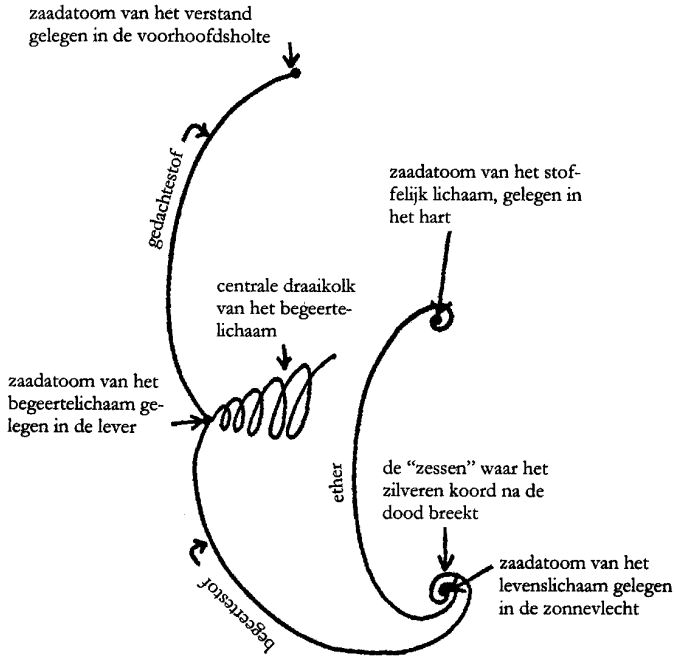
Als de hogere voertuigen het stoffelijk lichaam hebben verlaten zijn zij nog steeds verbonden met het stoffelijk lichaam door een dun, zilveren koord, in de vorm van twee in elkaar gedraaide zessen, de één rechtopstaand en de ander horizontaal geplaatst, beide verbonden door de uiteinden van de haken. 'Voordat het zilveren koord wordt losgemaakt, de gouden lamp gebroken, de waterkruik in stukken valt, het scheprad bij de put wordt stukgebroken. Wanneer het stof terugkeert naar de aarde, weer wordt zoals het was, en de geest terugkeert tot God, die het leven heeft gegeven.' Prediker 12:6-7.

Eén einde van het zilveren koord is vastgemaakt aan het hart door middel van het zaadatoom. Het is de losscheuring van het zaadatoom die maakt dat het hart stopt. Het koord zelf wordt niet afgebroken voordat het panorama van het afgelopen leven dat het levenslichaam bevat, bekeken is.

Men moet er voor zorgen het lichaam niet te cremen of te balsemen voordat er 3½ dag na het overlijden verstreken zijn. Want zolang het levenslichaam met de geestelijke voertuigen of lichamen verbonden is, en nog steeds verbonden zijn met het stoffelijk lichaam door middel van het zilveren koord, worden lijkschouwing of andere verwondingen aan het stoffelijk lichaam enigszins door de persoon gevoeld. Vooral crematies

¹ De 'pneumo-gastric nerv' is de long-maagzenuw. Het is de nervus vagus of het 10^e hersenzenuwpaar, ook zwerende of dwalende zenuw genoemd, die deelneemt aan vele functies van ademhaling, spijsvertering en hartwerking. Coelho, *Zakwoordenboek der geneeskunde*, Den Haag 2006.

Diagram 5a. Het drievoudige zilveren koord

binnen 3½ dag na overlijden dienen te worden vermeden, omdat dit de neiging heeft het levenslichaam te vernietigen, dat ongeschonden moet blijven totdat het levenspanorama in het begeertelichaam is gegrift.

Het zilveren koord breekt op het punt waar de twee zessen met elkaar verbonden zijn; waar de ene helft bij het stoffelijk lichaam blijft en de andere bij de geestelijke lichamen. Op het moment dat het zilveren koord verbroken is, is het stoffelijk lichaam echt dood.

Wanneer het zilveren koord los van het hart is en de mens van zijn stoffelijk lichaam is bevrijd, breekt er voor de geest een zeer belangrijke tijd aan. Het kan niet te sterk benadrukt worden op de familieleden van de overledene dat het een grote misdaad tegenover de geest die heengaat, is om luid uiting te geven aan verdriet en geweeklaag, want die is dan net gewikkeld in een erg belangrijk proces. Een groot deel van de waarde van

het afgelopen leven hangt af van hoeveel tijd de geest hieraan kan besteden. Dit wordt verduidelijkt als we aan de beschrijving komen van het leven van de mens in de begeertewereld.

Tegenover de stervende persoon is het eveneens misdadig om stimulerende middelen toe te dienen die tot gevolg hebben dat de geestelijke lichamen met een ruk weer in het stoffelijk lichaam worden teruggetrokken en dus een grote schok veroorzaken. Het is geen kwelling om te sterven, maar om te worden teruggetrokken, en verder te lijden. Sommige mensen die overleden zijn hebben onderzoekers verteld dat zij op die manier uren bezig zijn geweest te overlijden en dat zij gebeden hebben dat hun familie met hun goed bedoelde verkeerd begrip zouden stoppen en hen laten sterven.

HET LEVENSPANORAMA

Wanneer de geest van zijn stoffelijk lichaam is bevrijd, dat het zwaarste blok aan zijn geestelijke kracht was (zoals een zware want aan de hand van een musicus), komt zijn geestelijke kracht tot op zekere hoogte weer terug en is hij in staat de beelden in de negatieve pool van de weerspiegelende ether van het levenslichaam te lezen die de zetel is van het onbewuste geheugen.

Zijn afgelopen leven trekt in zijn geheel als een panorama aan hem voorbij, maar **ACHTERSTEVOREN**. De gebeurtenissen van de dag van het overlijden komen eerst en zo verder via volwassenheid, jeugd en kindertijd. Alles is onthouden. De mens staat als een toeschouwer voor het panorama van zijn afgelopen leven. Men ziet de beelden voorbijtrekken die zich op zijn geestelijke voertuigen of lichamen afdrukken. Maar op dat moment roepen ze geen gevoelens op. Dat moet wachten tot de tijd dat men de begeertewereld binnen gaat, dat de wereld is van gevoel en emotie. Op het moment bevindt men zich nog in de etherische sfeer van de stoffelijke wereld. Dit panorama duurt van een paar uur tot enige dagen, afhankelijk van de tijd die men wakker kan blijven. Sommige mensen kunnen maar twaalf uur wakker blijven, of minder; anderen kunnen dat zo nodig een aantal dagen volhouden. Maar dit panorama duurt voort zolang men wakker kan blijven.

Deze film van het leven na de dood is gelijk aan wat iemand meemaakt die op het punt staat te verdrinken of van een grote hoogte valt. In dergelijke gevallen verlaat het levenslichaam eveneens het stoffelijk lichaam en ziet de mens in een flits zijn leven omdat men meteen het bewustzijn

verliest. Natuurlijk is het zilveren koord dan niet gebroken, want anders zou er geen reanimatie mogelijk zijn.

Als het uithoudingsvermogen van het levenslichaam zijn uiterste grens heeft bereikt, stort het in. Tijdens het leven op aarde, toen de geest controle over zijn lichamen had, beëindigde deze ineenstorting het einde dat men wakker was. Na de dood beëindigt de ineenstorting van het levenslichaam het panorama, en dwingt het de mens de begeertewereld binnen te gaan. Het zilveren koord breekt op het punt waar de *twee zessen* met elkaar verbonden zijn, en wordt dezelfde scheiding gemaakt als tijdens de slaap. Maar met een belangrijk verschil. Want hoewel het levenslichaam naar het stoffelijk lichaam terugkeert, doordringt het dit niet langer, maar hangt er boven. Het blijft boven het graf zweven en ontbindt tegelijkertijd met het stoffelijk lichaam. Daarom is voor de geschoolde helderziende een begraafplaats een walgelijk gezicht. Als meer mensen het konden zien zoals hij, zouden er weinig meningverschil zijn om van deze onhygienische methode over te stappen op crematie, die de elementen teruggeeft aan hun oorspronkelijke bron, zonder de onaangename kenmerken van een proces van langzame ontbinding.

Met het achterlaten van het levenslichaam lijkt het proces erg op dat toen het stoffelijk lichaam werd afgedankt. De levenskracht van één atoom (van het levenslichaam) wordt meegenomen om als kiem [zaadatoom] te worden gebruikt voor een levenslichaam in een volgend leven. Bij de binnenkomst in de begeertewereld heeft de mens dus de zaadatoemen van zijn stoffelijk- en zijn levenslichaam, met bovendien zijn begeertelichaam en zijn verstand.

DE BEGEERTEWERELD

HET LOUTERINGSGBIED

Als de overledene zijn begeerten achter zich kon laten zou hij zijn begeertelichaam snel achter zich kunnen laten en zou hij vrij zijn om naar de hemelwereld door te gaan, maar dat is meestal niet het geval. De meeste mensen, vooral als zij jong sterven, hebben veel banden met en belangstelling voor het leven op aarde. Hoewel zij geen stoffelijk lichaam meer hebben zijn hun begeerten niet veranderd. Eigenlijk zijn hun begeerten toegenomen door een intens verlangen om terug te keren. Dit werkt dusdanig dat het hen op een onaangename manier aan de begeertewereld bindt, hoewel zij dat helaas niet beseffen. Daar tegenover staat dat oudere en uitgeputte personen en zij die door langdurige ziek-zijn verzwakt zijn en het leven moe zijn, erg snel verder gaan.

Dit kan vergeleken worden met het gemak waarmee zaad uit een rijpe vrucht valt, er hecht geen spoortje vruchtvlees aan, terwijl het zaad in een onrijpe vrucht er aan vast zit. Zo is het vooral moeilijk om dood te gaan voor mensen die tijdens een ongeval om het leven komen terwijl zij op het hoogtepunt van hun kracht en gezondheid zijn, betrokken bij veel activiteiten in het sociale leven; die vastgehouden worden door de banden met een echtgenoot(e), gezin, vrienden; of door werk en plezier in beslag worden genomen.

Zolang men nog verlangens in verband met het leven op aarde koestert moet men in het begeertelichaam blijven. Als de vooruitgang van de persoon het noodzakelijk maakt dat men naar een hogere sfeer gaat, moet het verblijf in de begeertewereld noodzakelijkerwijs zuiverend worden om hem van zijn bindende begeerten te zuiveren. Hoe dat gedaan wordt kan het best aan een paar extreme voorbeelden worden aangetoond.

De vrek die tijdens zijn leven op aarde van zijn goud hield, is na zijn overlijden er nog even verzot op. Maar hij kan het niet bijeengaren, omdat hij namelijk geen stoffelijk lichaam meer heeft, maar het ergste van alles is dat hij, wat hij tijdens zijn leven verzameld heeft, zelfs niet kan behouden. Misschien gaat hij bij zijn brandkast zitten en zijn geliefkoosde goudstukken of effecten bewaken, maar de erfgenamen komen en zullen, misschien met een spottende opmerking aan het adres van de 'vrekki-ge oude dwaas' - die zij niet kunnen zien, maar die hen wel ziet en hoort - zijn brandkast openen. Als hij zich dan op zijn geld werpt om het te beschermen, zullen zij hun handen door hem heen steken, zonder te weten, of er zich aan te storen dat hij er is. Daarna zullen zij zijn vergaarde schatten beginnen op te maken, terwijl hij van verdriet en machteloze woede vergaat. Hij zal hevig lijden, te meer omdat zijn lijden louter verstandelijk is, terwijl in het grofstoffelijk lichaam zelfs verdriet tot op zekere hoogte enigszins getemperd wordt. In de begeertewereld echter doet dit lijden zich krachtig gelden en de mens lijdt tot hij leert dat geld een vloek kan zijn. Zo schikt hij zich langzamerhand in zijn lot en is hij ten slotte van zijn begeertelichaam bevrijd en gereed om verder te gaan.

Het is natuurlijk mogelijk dit probleem aan het eind van dit leven te ontwijken door zich te ontdoen van materieel bezit terwijl men nog op aarde leeft. Als wij ons gezond verstand gebruiken, als wij zien dat wij ons leven tot het einde nuttig hebben geleid, kunnen wij zeggen: 'Hier zijn dingen die ik niet meer gebruik en weet dat mijn leven ten einde loopt; waar kan ik het meeste goed ermee doen, wie wil ze het liefst hebben, of wie kan ik helpen een zaak op te richten, zodat hij zelfstandig wordt?'

Hetzelfde geldt voor genegenheid. Wij moeten ons in toom houden zodat wij iemand niet bovenmatig liefhebben, een liefde die de ander tot een afgod maakt en voor alles gaat. Als wij ons op deze manier vrij van alle aardse banden maken zodat wij klaar zijn om te gaan, kunnen wij niet aardgebonden blijven.

Neem nu het geval van de dronkaard. Hij is na zijn dood nog even verzot op bedwelmende dranken als daarvoor. Het is niet het grofstoffelijk lichaam dat naar drank snakt; dat werd door de alcohol verwoest en heeft er dus genoeg van. Het protesteert tevergeefs, op allerlei manieren, maar het begeertelichaam van de dronkaard snakt naar drank en dwingt het grofstoffelijk lichaam ertoe, zodat het begeertelichaam als gevolg van de verhoogde trilling, de gewaarwording van genot kan proeven. Die begeerte blijft na de dood van het grofstoffelijk lichaam bestaan. Maar de dronkaard heeft in zijn begeertelichaam noch een mond om te drinken, noch een maag om het aardse vocht te bevatten. Hij kan naar cafés gaan - en doet dit ook - waar hij zijn lichaam in de lichamen van de drinkers schuift om door inductie tenminste iets van hun trillingen op te vangen, maar dat is niet voldoende om hem veel voldoening te geven. Soms slaagt hij erin in een vat met whisky te komen, maar dat helpt ook niet veel, want er zijn in het vat niet dezelfde dampen als die welke in de spijsverteringsorganen van een drinkebroer opgewekt worden. Het heeft geen uitwerking op hem en hij voelt zich als een man in een open boot midden op zee: 'water, overal water, maar geen druppel om te drinken.' Het gevolg is dat hij intens lijdt. Langzamerhand ziet hij echter de nutteloosheid in van het snakken naar drank die hij niet kan krijgen. Zo is het met zoveel van onze aardse begeerten: in de begeertewereld sterven zij allemaal bij gebrek aan de mogelijkheid om ze te bevredigen. Als de dronkaard van zijn drankzucht bevrijd is, is hij wat deze ondeugd betreft, klaar om dit soort 'louteringsgebied of vagevuur' te verlaten en naar de hemelwereld op te stijgen.

Zo zien wij dat het dus geen wraakzuchtige God is die ons een louteringsgebied of hel bezorgt, maar onze eigen persoonlijke slechte gewoonten en daden. In overeenstemming met de intensiteit van onze begeerten zal de duur en de aard van het lijden zijn dat tot loutering of zuivering van deze begeerten leidt. In de genoemde gevallen zou het voor de dronkaard geen lijden betekend hebben om zijn aardse bezittingen te moeten opgeven. Hij was er niet aan gehecht, als hij ze al bezat. Evenmin zou het de gierigaard verdriet gedaan hebben om het zonder bedwelmende dranken te moeten stellen. Men kan gerust zeggen dat het hem niets had kunnen schelen, al was er geen druppel drank in de gehele wereld. Maar hij verlangde naar zijn goud en de dronkaard smachtte naar zijn drank en daarom gaf de nimmer falende wet aan ieder wat voor hem nodig was om van zijn

wereldse begeerten en slechte gewoonten te genezen. Zo is de wet die door de zeis van de maaier, de dood, gesymboliseerd wordt. De wet die zegt: 'wat de mens zaait, dat zal hij ook oogsten.' Het is de wet van oorzaak en gevolg, die alle dingen in de drie werelden, op elk gebied van de natuur - stoffelijk, moreel en verstandelijk - beheerst.

Overall werkt zij onverbiddeijk, alle dingen regelend en het evenwicht herstellend, waar die door de geringste handeling ook maar enigszins verstoord is, zoals bij alle handelingen onvermijdelijk het geval is. Het resultaat kan zich onmiddellijk openbaren, maar het kan ook jaren en zelfs levens uitblijven. Maar eenmaal zal, waar dan ook, het moment van rechtvaardige, evenredige vergelding aanbreken. U moet weten dat deze wet absoluut onpersoonlijk werkt. In het heelal bestaat noch beloning noch straf. Alles is het gevolg van een onveranderlijke wet. Dit is de wet van oorzaak en gevolg.

In de begeertewereld zuivert hij de mens van zijn lagere begeerten, zwakheden en ondeugden die zijn vooruitgang tegenhouden, door hem op de voor dat doel meest geschikte manier te laten lijden. Heeft hij anderen laten lijden of onrechtvaardig behandeld, dan zal hij op een dergelijke wijze moeten lijden. Men moet echter wel in het oog houden dat als iemand de slaaf is geweest van ondeugden of anderen onrecht heeft aangedaan, maar zijn ondeugden heeft overwonnen, berouw heeft getoond of het begane onrecht zoveel mogelijk heeft goed gemaakt, dat berouw, die verbetering, of schadeloosstelling hem al van die bepaalde ondeugden en verkeerde daden gezuiverd heeft. Het evenwicht is hersteld en de les is al tijdens die belichaming geleerd, zodat er geen reden bestaat voor een lijden na de dood.

Er dient iets over de zelfmoordenaar te worden gezegd die het leven tracht te ontvluchten, maar tot de ontdekking komt dat hij meer levend is dan ooit, bevindt zich in een erbarmelijke toestand. Hij kan hen, die hij mogelijk door zijn handelwijze te schande heeft gemaakt, zien. Maar het ergste van alles is, dat hij het afschuwelijke gevoel heeft 'uitgehoud' te zijn. De plaats in de eivormige aura waar het grofstoffelijk lichaam hoort te zitten is leeg. Hoewel het begeertelichaam de vorm van het weggedane grofstoffelijk lichaam heeft aangenomen, voelt hij zich als een lege schil, omdat het scheppende oertype van het lichaam in het gebied van de concrete gedachte, zogezegd als een lege vorm blijft bestaan, zolang als het grofstoffelijk lichaam had behoren te leven. Als iemand een natuurlijke dood sterft, al is dit in de bloei van zijn leven, dan houdt de activiteit van het oertype op en het begeertelichaam schikt zich zodanig dat het de gehele vorm vult. In het geval van de zelfmoordenaar echter blijft het afschuwelijke gevoel van 'leegheid' bestaan, tot het moment van zijn dood volgens

de natuurlijke loop der dingen angebroken is. De indruk van deze bijzonder onprettige ervaring blijft het ego behouden en dient er voor om hem te behoeden in een volgend leven de aanvechting van zelfmoord te weerstaan.

In de begeertewereld leeft men ongeveer drie maal zo snel als in de stoffelijke wereld. Iemand die bijvoorbeeld vijftig jaar in de stoffelijke wereld heeft doorgebracht zou, om dezelfde gebeurtenissen in de begeertewereld te doorleven, ongeveer zestien jaar nodig hebben. Dit is natuurlijk maar een globale maatstaf. Er zijn mensen die veel langer in de begeertewereld blijven dan de duur van hun stoffelijk leven bedroeg. Weer anderen, die in hun leven weinig lage begeerten gekend hebben, gaan er in veel kortere tijd doorheen. Maar de hierboven gegeven norm is voor de gewone tegenwoordige mens nagenoeg juist.

Men zal zich herinneren dat als de mens het grofstoffelijk lichaam bij de dood verlaat, zijn afgelopen leven in beelden aan hem voorbijtrekt; op dat moment gaan deze beelden niet vergezeld van gevoelens.

Tijdens zijn verblijf in de begeertewereld trekken deze beelden van het leven ook weer van achteren naar voren aan hem voorbij, maar nu doorleeft men alle mogelijke gevoelens, terwijl de gebeurtenissen één voor één aan het oog voorbijtrekken. Elk voorval uit het afgelopen leven maakt men nu opnieuw door. Als men bij het punt komt waar men iemand benadeeld heeft, voelt men zelf de pijn zoals de betreffende persoon die voelde. Men doorleeft alle pijn en al het lijden dat men anderen aandeed en leert precies hoe pijnlijk het letsel en hoe ondragelijk het verdriet is dat men anderen heeft aangedaan. Daar komt nog bij zoals werd opgemerkt, het lijden veel intenser is nu men geen grofstoffelijk lichaam meer heeft om de pijn te verdoven. Dat is waarschijnlijk de reden dat het leven hier driemaal zo snel gaat, omdat het lijden korter duurt, maar intenser is. De maatstaf, waarmee de natuur te werk gaat, is geweldig en rechtvaardig.

De natuur, die God geopenbaard is, streeft altijd naar behoud van energie; het bereiken van de grootst mogelijke resultaten met het minste verbruik van kracht en de minste verspilling van energie. Als wij de gevolgen van veranderingen in de stoffelijke wereld bestuderen, zullen wij iets van de resultaten in de werelden boven ons leren. Iemand die hier korte tijd hevig lijdt voelt de pijn meestal zeer intens, terwijl zij die jaren achtereen pijn lijden, hoewel de pijn die hen kwelt erg is, schijnbaar de pijn niet in diezelfde mate te voelen. Zij zijn als het ware daarmee vergroeid, en hun lichaam is in een bepaald opzicht vermagerd en heeft zich aan de pijn aangepast. Daarom wordt de pijn niet zo erg gevoeld als door de persoon in het eerste geval.

Dat is net zo in het louterende of zuiverende bestaan. Als iemand tijdens zijn leven erg hardvochtig en wreed was, als hij zich niets van de gevoelens van anderen aantrok, als hij overal hevige pijn heeft toegebracht bij elke gelegenheid die zich voordeed. We zullen ontdekken dat zijn lijden in het louteringsgebied zeer hevig is, verhevigd natuurlijk door het feit dat de louteringsbeleving korter is dan het leven dat op aarde werd doorgebracht. Maar de pijn wordt in verhouding geïntensiveerd. Daarom is het duidelijk dat als zijn ervaring ononderbroken was, als de pijn veroorzaakt door één handeling onmiddellijk gevolgd werd door een volgende, veel effect van het lijden bij die geest verloren zou gaan omdat hij niet de volle intensiteit zou voelen. De ervaringen komen tot hem als het ware in golven zodat er na elke periode van lijden een periode van tijdelijke verlichting is, zodat hij de volle hevigheid van de volgende periode zal voelen. De reden hiervoor is voor een groter goed, want de natuur, of God, zoekt nooit wraak of wraak te nemen op wat voor kwaad dan ook, alleen maar diegenen te leren die zichzelf toestaan verkeerd te doen, de handeling niet te herhalen, door de overtreder precies dezelfde pijn te laten voelen. De bedoeling is om hem in een volgend leven er toe te brengen de gevoelens van anderen te respecteren en dus genadig tegenover iedereen te zijn. Dus is de hoogste vorm van pijn nodig om energie te behouden, en hem eerder goed en zuiver te maken dan het geval zou zijn als hij onafgebroken pijn zou lijden, die het lijden overeenkomstig zou verminderen.

Er is nog een ander kenmerk aan deze fase van post mortem bestaan verbonden, die nauw verband houdt met het al vermelde feit, dat afstand in de begeertewereld nagenoeg niet bestaat. Als iemand sterft, schijnt zijn levenslichaam meteen uit te zetten; men heeft het gevoel alsof het reusachtige afmetingen aanneemt. Dit gevoel komt niet door het feit dat het lichaam echt groeit, maar dat de vermogens van waarneming zoveel verschillende indrukken uit diverse bron ontvangen, die allemaal dichtbij schijnen te zijn. Hetzelfde geldt voor het begeertelichaam. Men heeft het gevoel alsof men omringd is door alle mensen met wie men op aarde iets te maken had waarvan de aard verbetering eist. Heeft men iemand in San Francisco onrecht aangedaan, maar ook iemand in New-York, dan heeft men het gevoel alsof er in elke stad een stuk van hem is. Dit geeft hem het eigenaardige gevoel in stukken gescheurd te worden.

U zult nu het grote belang van het panorama van het afgelopen leven begrijpen voor de louteringstoestand, waarin dit panorama in duidelijke gevoelens wordt verwezenlijkt. Als het lang geduurd heeft, en als men niet gestoord wordt, dan zal de volledige, diepe, duidelijke indruk die in het begeertelichaam gegrift wordt, het leven in de begeertewereld veel levendiger en bewuster maken en het louteringsproces veel grondiger, dan

wanneer men afgeleid wordt door de luide uitbarstingen van droefheid van zijn bloedverwanten aan zijn sterfbed tijdens de bovengenoemde periode van drie en een halve dag, en men alleen maar een vage indruk van zijn afgelopen leven meeneemt. De geest die een diep en duidelijk verslag in zijn begeertelichaam gegrift heeft, zal de fouten van het afgelopen leven veel duidelijker en intenser beseffen dan wanneer de beelden vaag zijn, omdat de aandacht van de persoon door het lijden en het verdriet om hem heen wordt afgeleid. Hij zal de dingen die hem nu in de begeertewereld doen lijden, veel dieper voelen wanneer zij langzaam aan hem voorbijtrekken, dan wanneer het proces maar kort duurt.

Dit intense, duidelijke gevoel is voor toekomstige levens van ontzettend groot belang. Het maakt op het zaadatoom van het begeertelichaam een onuitwisbare indruk. *De ervaringen zullen in latere levens vergeten zijn, maar het gevoel blijft.* Zodra men in volgende levens de kans loopt in dezelfde fout te vervallen, zal dit gevoel niet mis te verstaan en duidelijk tot ons spreken. Het is het 'stille stemmetje' dat ons waarschuwt, zonder dat wij weten waarom. Maar hoe helderder en duidelijker de panorama's uit vroegere levens geweest zijn, des te vaker, krachtiger en duidelijker zullen wij deze stem horen. Uit dit alles zien wij hoe belangrijk het is dat wij de vertrekkeende geest na de dood met absolute rust omgeven. Op die manier helpen wij hem om het grootst mogelijke voordeel uit zijn zojuist geëindigd leven te trekken en te vermijden dat hij in toekomstige levens in dezelfde fouten vervalt, terwijl egoïstisch en hysterisch gejammer hem veel waarde van het juist beëindigde leven kan ontnemen.

Het doel van het louteringsgebied is om slechte gewoonten uit te roeien door hun bevrediging onmogelijk te maken.

De neiging om het kwaad uit vorige levens te herhalen blijft bestaan, want wij moeten leren het goede bewust en ook uit eigen vrije wil te doen. Steeds worden wij door deze neiging in verleiding gebracht en dat geeft ons daardoor een kans om ons aan de kant van barmhartigheid en deugd, dus tegenover ondeugd en wreedheid te plaatsen. Ons richtsnoer om juist te handelen, dat ons helpt om de strikken en listen van de verzoeking te weerstaan, is het gevoel dat ons bijblijft uit de loutering van verkeerde gewoonten en de boetedoening voor verkeerde daden uit vroegere levens. Als wij op dat gevoel letten en ons van dat bepaalde kwaad onthouden, dan zal de verzoeking ophouden te bestaan. Wij hebben er ons voor altijd van bevrijd. Geven wij er aan toe, dan zullen wij nog heviger moeten lijden dan voorheen, tot wij ten slotte volgens de gulden regel hebben leren leven, omdat wij zelf inzien dat de weg van de overtreder moeilijk is. Maar zelfs dan hebben wij het einddoel nog niet bereikt. Aan anderen goed te doen, omdat wij willen dat zij ons goed zullen doen, is in wezen egoïs-

tisch. Langzamerhand moeten wij leren het goede te doen, onverschillig hoe wij door anderen behandeld worden. Wij moeten, zoals Christus zei, zelfs onze vijanden liefhebben.

In het kennen van de werking en het doel van deze loutering ligt een onschatbaar voordeel, omdat wij daardoor in staat zijn het vóór te zijn, door hier nu dagelijks al deze louteringstoestand te doorleven en daardoor veel sneller vooruit te komen dan anders mogelijk is. Achterin *De wereldbeschouwing der Rozenkruisers* wordt de avondoefening gegeven die de loutering als doel heeft als hulpmiddel voor de ontwikkeling van geestelijk gezicht. De oefening bestaat hierin, dat wij 's avonds voor het slapen gaan, de gebeurtenissen van de dag overdenken. Wij laten elk vooraf in omgekeerde volgorde aan ons voorbijtrekken en letten vooral op het morele standpunt, en gaan in elk specifiek geval na wat onze handelingen, verstandelijke houding en gewoonten betreft, wij goed of verkeerd deden.

Door onszelf dagelijks zo te onderzoeken en te proberen fouten en verkeerde daden te verbeteren, zullen wij de noodzaak van een louteringstoestand aanmerkelijk bekorten, of misschien zelfs geheel overbodig maken en in staat zijn na de dood gelijk naar de eerste hemel door te gaan. Als wij op die manier bewust onze zwakheden overwinnen, maken wij ook zeer grote vooruitgang in onze ontwikkeling. Zelfs al slagen wij er niet in om onze daden te verbeteren, dan trekken wij toch een reusachtig voordeel uit een dergelijke beoordeling van onszelf, omdat wij een verlangen naar het goede zullen aankweken die zich beslist eens in positieve daden zullen omzetten.

Als wij de gebeurtenissen van de dag overzien en berouw hebben over al het verkeerde dat wij gedaan hebben, moeten wij ook niet vergeten het goede dat wij deden, onpartijdig goed te keuren en ons voornemen het steeds beter te doen. Zodoende versterken wij het goede door goedkeuring, evenals wij het kwaad door afkeuring uitdrijven.

Berouw en zelfverbetering zijn belangrijke factoren om het verblijf in het louteringsgebied te bekorten, want de natuur verspilt nooit energie aan nutteloze processen. Wanneer wij het verkeerde van sommige gewoonten of daden in ons voorbije leven beseffen en ons voornemen met die gewoonte te breken of het bedreven kwaad te herstellen, dan zijn wij bezig de beelden ervan uit het onderbewuste geheugen uit te wissen en zijn zij er niet meer om ons na de dood te beoordelen. Zelfs al zijn wij niet in staat om een aangedaan onrecht geheel te herstellen, dan is de oprechtheid van ons berouw al voldoende. Het ligt niet in de bedoeling van de natuur om 'quitte te spelen' of om zich te wreken. Ons slachtoffer kan op andere manieren schadeloos gesteld worden.

Veel vooruitgang, die in de regel voor toekomstige levens is voorbestemd, kan gemaakt worden door iemand die de tijd neemt en de gelegenheid aangrijpt zich te oordelen en onvolmaaktheden uit te roeien door zijn karakter te verbeteren. Dit wordt dringend aanbevolen.

Ego's die in de begeertewereld verblijven ontdekken dat het mogelijk is om door hun gedachten begeertestof vorm te geven op iedere manier die zij wensen. Bijvoorbeeld artikelen als kleding die zij wensen. Zij denken van zichzelf dat zij gekleed zijn in de traditionele kleding van het platteland waarin zij voor hun overlijden woonden, en verschijnen daarom zonder enige moeite in die kleding. Maar als zij iets nieuws of een ongebruikelijk kledingstuk wensen, dienen zij hun wilskracht te gebruiken om dat tevoorschijn te roepen. Zoiets blijft maar bestaan zolang zij denken hierin gekleed te zijn.

Deze vervormbaarheid van begeertestof door de kneedkracht van de gedachte wordt ook op andere manieren gebruikt. Bijvoorbeeld als iemand door een ongeluk overlijdt, denkt hij van zichzelf dat hij op een of andere manier misvormd is, misschien zonder een arm of een been of met een gat in zijn hoofd. Dit bezorgt hem geen overlast, want dit kan hij heel gemakkelijk door zijn gedachten veranderen. Zoiets gebeurde vaak aan het begin van de eerste wereldoorlog toen veel soldaten met letsel sneuvelen die door de Oudere Broeders en hun helpers geleerd werden hoe zij door hun denken weer een ongeschonden lichaam konden krijgen. Tegenwoordig doen alle nieuwelingen dit daar, zodat niemand ziet dat zij op aarde met een beschadigd lichaam overleden zijn.

Een ander voorbeeld van het gemak waarop begeertestof door te denken veranderd kan worden is waar mensen op eenzelfde manier denken. In dergelijke gevallen bundelen hun gedachten zich en vormen één groot geheel.

Dus in de lagere sferen van de begeertewereld vormen de gedachten van mensen die in een brandende, ovenachtige hel geloven, daar uit begeertestof een martelplaats. Daar ziet men duivels met horens, hoeven en een staart die de arme zondaars met een hooivork prikken. Vaak, als mensen met dat geloof sterven, leven zij in een staat van angst om die plaats te zien, die ze zelf hebben geschapen. In de hoogste sfeer van de begeertewereld bevindt zich ook het Nieuwe Jeruzalem met parelachtige poorten, een glazen zee en een grote witte troon waar een gedachtevorm van God zit, door deze mensen als een oude man voorgesteld. Dit is in de begeertewereld een blijvend kenmerk. Het zal blijven bestaan zolang er mensen zijn die op deze manier aan het Nieuwe Jeruzalem denken. Deze vormen bezitten geen ander leven dan de aanhoudende gedachten van

mensen. Als men op de duur boven dit geloof is uitgegroeid zal de stad door hun gedachten gevormd niet langer bestaan.

HET OVERGANGSGEBIED

Het louteringsgebied beslaat de drie laagste sferen van de begeertewereld. De eerste hemel omvat de drie hoogste sferen. De middelste sfeer is een soort overgangsgebied; noch hemel, noch hel. In deze sfeer treffen wij eerlijke en oprechte mensen aan die niemand kwaad deden, maar zich geheel door hun zaken in beslag lieten nemen, zonder zich ooit om een geestelijk leven te bekommeren. Voor hen is de begeertewereld een toestand van onbeschrijflijke eentonigheid. In die wereld bestaan geen 'zaken' en evenmin is er voor zo iemand iets te vinden dat de plaats daarvan kan innemen. Hij maakt een erg moeilijke tijd door, totdat hij leert ook eens over geestelijke dingen na te denken dan over geld en bankrekening.

De mensen die over het levensvraagstuk nadachten en tot het besluit kwamen dat de dood het eind van alles is, die het bestaan van dingen buiten de stoffelijke, zintuiglijke wereld ontkenden, ook deze mensen voelen deze ontzettende eentonigheid. Zij hadden een vernietiging van het bewustzijn verwacht en in plaats daarvan zien zij in, dat zij een verhoogd waarnemingsvermogen van de mensen en dingen om hen heen bezitten. Zij waren gewend deze dingen pertinent te ontkennen en hielden de begeertewereld vaak voor zinsbedrog. Vaak hoort men hen in diepe wanhoop uitroepen: 'Wanneer zal het eindigen? Wanneer zal het eindigen?'

Zulke mensen verkeren echt in een beklagenswaardige toestand. Zij kunnen meestal op geen enkele manier geholpen worden en lijden veel langer dan wie ook. Bovendien hebben zij nagenoeg geen leven in de hemelwereld, waar het opbouwen van de toekomstige lichamen geleerd wordt. Daardoor leggen zij al hun kristalliserende gedachten in onverschillig welk lichaam dan ook dat zij voor hun toekomstig leven opbouwen. Zodoende wordt er een lichaam opgebouwd dat al neiging tot verharding heeft, zoals wij bijvoorbeeld bij tuberculose zien. Soms zal het lijden dat met zulke uitgeleefde lichamen gepaard gaat, hun gedachten tot God keren waarna hun ontwikkeling kan voortgaan. In het materialistische denken schuilt echter het gevaar dat men het contact met zijn geest verliest en een uitgestotene wordt.

DE EERSTE HEMEL

Wanneer de louteringstijd voorbij is, stijgt de gereinigde geest op naar de

eerste hemel, die in de drie hoogste sferen van de begeertewereld ligt, waar de resultaten van zijn lijden in het zaadatoom van het begeertelichaam opgenomen worden en zo het juiste gevoel erop afdrukken, zodat het in de toekomst als een drijfveer voor het goede en als afkeer voor het kwade zal dienen. Hier trekt het panorama van het verleden nog eens in omgekeerde volgorde voorbij, maar ditmaal zijn het de goede daden in het leven die de basis vormen van het opgewekte gevoel. Wanneer wij bij voorvallen komen waar wij anderen geholpen hebben ervaren wij opnieuw alle vreugde van het helpen dat wij toen ondervonden, en ondergaan wij bovendien alle dankbaarheid weer van degene die onze hulp aannam. Als wij bij gevallen komen waarin wij door anderen geholpen werden, dan doorleven wij opnieuw alle dankbaarheid die wij toen voor onze weldoener voelden. Zodoende zien wij het grote belang van het waarderen van de gunsten die ons door anderen geschonken worden, want dankbaarheid bevordert de groei van de ziel. Ons geluk in de hemel hangt af van de vreugde die wij anderen schonken en van onze waardering van wat anderen voor ons deden.

Men dient te bedenken dat geven niet beperkt is tot iemand die bemiddeld is. Het lukraak uitgeven van geld kan zelfs kwaad. Het is goed geld te geven voor iets waarvan wij overtuigd zijn dat het goed is, maar hulp is veel beter. Een vriendelijke blik, een uitdrukking van vertrouwelijkheid, sympathieke of liefdevolle hulp kan, hoe dan ook, door iedereen worden gegeven. Wij moeten vooral proberen iemand te leren zichzelf te redden en niet van ons of anderen afhankelijk te zijn.

De eerste hemel is een oord van enkel vreugde zonder een greintje verbittering. De geest kan niet meer door de materiële, aardse omstandigheden worden beïnvloed en assimileert al het goede uit zijn afgelopen leven, wanneer hij dit opnieuw beleeft. Hier worden alle verheffende bezigheden die de mens nastreefde, volledig werkelijkheid. Het is een plaats van rust. Hoe moeilijker het leven was, des te intenser zal de rust genoten worden. Ziekte, verdriet en pijn zijn onbekend. Dit is het zomerland van de spiritualisten. Daar hebben de gedachten van de toegewijde christen het Nieuwe Jeruzalem gebouwd. Prachtige huizen, bloemen en degelijke vallen binnen het bereik van hen die er naar verlangden. Zij bouwen ze zelf op uit de plooibare begeertestof door gedachtekracht. Toch zijn deze dingen voor hen even werkelijk en tastbaar als onze stoffelijke huizen voor ons. Hier ervaart iedereen de voldoening die men in het leven op aarde miste.

Deze hemel is ook een plaats van vooruitgang voor hen die leergierig, kunstzinnig of altruïstisch zijn. De onderzoeker en de wijsgeer hebben rechtstreeks toegang tot alle bibliotheken van de wereld. De schilder ge-

niet eindeloos van de steeds wisselende kleurcombinaties. Spoedig leert hij, dat zijn gedachten deze kleuren naar willekeur kunnen mengen en vormen. Zijn scheppingen zijn bezielde en sprankelen van leven, een effect dat onmogelijk bereikt kan worden door iemand die gewend is met de saaie kleuren van de aarde te werken. Hij schildert als het ware met levend, vloeiend materiaal en kan zijn ontwerpen met zo'n gemak uitvoeren, dat het de ziel met verrukking vervult.

De kunstschilder wordt op geweldige wijze geïnspireerd door de beelden en kleuren, die de specifieke kenmerken van de begeertewereld zijn. Vandaar zal hij het materiaal naar zich toe halen, dat hij in zijn volgende belichaming kan gebruiken. Op dezelfde manier verzamelt de schrijver materiaal en talent voor het schrijven. De filantroop werkt zijn altruïstische plannen uit voor het verheffen van de mensheid. Als hij in het ene leven tekortschiet, zal hij daarvoor in de eerste hemel de redenen inzien en leren hoe hij de hinderpalen kan overwinnen en de fouten kan vermijden die zijn plan onuitvoerbaar maakten.

Ons leven in de eerste hemel is altijd gelukkig en gevuld met de aanwezigheid van hen waarvan wij houden, hetzij familie of vrienden. Zij die elkaar liefhebben zijn daarom in zeker zin nodig voor elkaars geluk en zijn tijdens hun verblijf in de eerste hemel verenigd in een band van hechte vriendschap als zij kort na elkaar overleden zijn. Als iemand nog een aantal jaren op aarde verblijft terwijl de ander overleden is, zal degene die in de hemelwereld verblijft met zijn gedachten van liefde een voorstelling van de ander scheppen en dat voorzien van leven want wij dienen er aan te denken dat de begeertewereld dusdanig is samengesteld dat wij in staat zijn vorm te geven aan dat waar wij ook aan denken. Hoewel dus deze beeltenis alleen bezielde is door de gedachte van hem en de andere persoon die nog steeds in de stoffelijke wereld leeft, bevat het alle mogelijkheden die nodig zijn om aan deze bewoner van de hemelwereld geluk te schenken.

Hetzelfde geldt voor de tweede persoon als die overlijdt en de eerste persoon niet langer in de eerste hemel is maar naar de tweede is gegaan. Het zich ontbindende begeertelichaam, waarin hij of zij in de eerste hemel leefde en lijkt echt, en blijft in de eerste hemel totdat zijn of haar leven in de eerste hemel eindigt. Men hoeft niet te denken dat deze beeltenis pure illusie is, want het wordt bezielde door de liefde van vriendschap uitgezonden door degene die niet aanwezig is naar de persoon van wiens hemel zij een deel zijn.

Dan, als beide personen naar de tweede en derde hemel gaan, komt er vergetelheid over hen en kunnen zij één of meer levens van elkaar gescheiden worden zonder een gevoel van verlies. Maar ooit zullen ze elkaar er-

gens weer ontmoeten. De dynamische kracht die zij in het verleden hebben ontwikkeld door hun sterk verlangen naar elkaar zal ze steeds weer naar elkaar toetrekken zodat hun liefde vervuld kan worden.

Vooraf kinderen leiden in de eerste hemel een mooi leven. Als wij hen konden zien zouden wij ons verdriet over hun verlies spoedig niet meer voelen. Wanneer een kind voor de geboorte van het begeertelichaam, dat ongeveer rond het veertiende jaar plaats vindt, sterft gaat het niet hoger dan de eerste hemel omdat het voor zijn daden niet verantwoordelijk is, evenmin als het ongeboren kind verantwoordelijk is voor de pijn die het zijn moeder aandoet door zich in haar baarmoeder te keren of te bewegen. Daarom maakt het kind ook geen louteringsbestaan door. Dat wat niet belevendigd is geweest kan ook niet sterven. Het begeertelichaam van een kind zal dan ook, samen met zijn verstand, een nieuwe geboorte afwachten. Dat is dan ook de reden waarom dergelijke kinderen zich zo vaak hun vorige leven herinneren.

Voor dergelijke kinderen is de eerste hemel een wachtplaats waar zij van één tot twintig jaar verblijven, totdat zich een gelegenheid voordoet om weer geboren te worden. Toch is het meer dan alleen een wachtplaats, omdat er in deze tussentijd grote vorderingen gemaakt worden.

Als een kind sterft is er altijd wel een of andere bloedverwant die het opwacht. Als dat niet het geval is zijn er altijd wel mensen die er tijdens hun leven op aarde van hielden om kinderen te bemoederen die met het grootste genoegen voor de kleinen willen zorgen. De grote vormbaarheid van de begeertestof maakt het gemakkelijk het meest geschikte *levende* speelgoed voor de kinderen te maken, zodat hun leven één prachtig spel is, terwijl hun onderricht ook niet verwaarloosd wordt. Zij worden in klassen ingedeeld in overeenstemming met hun temperament, zonder dat er met leeftijd rekening wordt gehouden. In de begeertewereld is het gemakkelijk om aanschouwelijk onderwijs te geven over de invloed van goede en kwade neigingen op gedrag en geluk. Deze lessen worden onuitwisbaar op het gevoelige begeertelichaam van het kind afgedrukt en blijven na wedergeboorte hun invloed behouden, zodat menigeen die een edel leven leidt, dit aan het feit te danken heeft dat hij deze leerschool heeft doorlopen.

Wanneer een zwakke geest geboren wordt, maken de wezens van mededogen - de onzichtbare leiders van onze ontwikkeling - dikwijls dat hij jong sterft, zodat hij door deze extra leerschool gesterkt kan worden voor een wellicht moeilijk leven. Dit schijnt vooral te gebeuren wanneer de indrukken op het begeertelichaam van een gestorvene vaag waren, omdat hij door het geweeklaag van zijn verwanten gestoord werd, of omdat hij door een ongeluk, of op het slagveld om het leven kwam. Onder die omstandigheden kon hij in zijn toestand na de dood niet al zijn gevoelens intens ge-

noeg doorleven. Als hij nu weer geboren wordt en jong sterft, wordt het verlies op die manier goed gemaakt. Dikwijls rust op hen die de oorzaak van de storing waren, de plicht om in de hemelwereld voor zo'n kind te zorgen. Zij krijgen op die manier een kans om hun fout goed te maken en dit te leren inzien. Ook gebeurt het wel dat zij de ouders worden van hem die zij nadeel berokkend en moeten zij er de enkele jaren dat hij in leven is voor zorgen. Het doet er dan niet toe of zij al hysterisch over zijn dood weeklagen, omdat er nog geen beelden van enig belang op het levenslichaam van een kind afgedrukt zijn.

DE GEDACHTEWERELD

DE TWEEDE HEMEL,

GELEGEN IN HET GEBIED VAN DE CONCRETE GEDACHTE

Na verloop van tijd wordt er een punt bereikt waar de resultaten en de pijn eigen aan de loutering, samen met de vreugde getrokken uit de goede handelingen van het afgelopen leven in het zaadatoom van het begeertelichaam zijn opgenomen. Dit samen vormt wat wij geweten noemen, de stuwkracht die ons waarschuwt voor het kwaad als oorzaak van pijn, en ons naar het goede keert dat geluk en vreugde oplevert. Men laat dan zijn begeertelichaam achter dat uiteenvalt als toen men zijn stoffelijk lichaam en levenslichaam achterliet. Men neemt alleen de krachten mee van de zaadatomen die de kern vormen voor het toekomstige begeertelichaam, zoals dat in het verleden zijn hardnekkige voertuig van gevoel was. Eindelijk betreedt de mens, het ego, de drievoudige geest, de tweede hemel. Hij is gehuld in het omhulsel van het verstand, dat de drie zaadatomen, de essentie van zijn drie afgedankte voertuigen, bevat.

Wanneer de mens sterft en zijn grofstoffelijk lichaam en zijn levenslichaam verliest, verkeert hij in dezelfde toestand als wanneer hij in slaap valt. Het begeertelichaam heeft geen organen die geschikt zijn voor gebruik. Nu neemt het in plaats van de eivorm, een gestalte aan die lijkt op het zo juist verlaten grofstoffelijk lichaam. Het lijkt mij begrijpelijk, dat er een korte tussenpoos van onbewustheid, die overeenkomst vertoont met de slaap intreedt, voordat de mens in de begeertewereld ontwaakt. Het gebeurt vaak dat overledenen lange tijd niet beseffen wat er met hen gebeurd is. Zij beseffen niet dat zij gestorven zijn. Zij weten dat zij in staat zijn zich te bewegen en te denken. Het kost soms heel wat moeite hen

aan het verstand te brengen dat zij werkelijk ‘dood’ zijn. Zij beseffen wel dat er iets veranderd is, maar zij kunnen niet begrijpen wat dat is.

Heel anders is het echter wanneer de overgang van de eerste hemel, die zich in de begeertewereld bevindt, naar de tweede hemel, die in het gebied van de concrete gedachte ligt, plaats vindt. Dan verlaat de mens zijn begeertelichaam. Hij is bij vol bewustzijn. Hij komt in een grote stilte. Voor een ogenblik schijnt alles te vervagen. Hij is niet in staat te denken. Geen enkel vermogen werkt, toch weet hij dat hij *is*. Hij heeft het gevoel dat hij in het ‘grote eeuwige’ staat en dat hij alleen is. Toch is hij onbevreesd en zijn wezen wordt vervuld met een geweldige vrede, die ‘alle verstand te boven gaat’. In het occultisme wordt dit ‘de grote stilte’ genoemd.

Dan komt het ontwaken. De geest bevindt zich nu in zijn eigen wereld namelijk in de hemel. Hier komt bij het eerste ontwaken het geluid van ‘de muziek van de sferen’ de geest tegemoet. Tijdens ons leven op aarde worden wij zo in beslag genomen door rumoer en de weinig verheven geluiden van onze beperkte omgeving, zodat wij niet in staat zijn de muziek van de zich voortbewegende hemellichamen waar te nemen, maar de occultist hoort het. Hij weet dat de twaalf tekens van de dierenriem en de zeven [negen] planeten, de klankbodem en de snaren van ‘Apollos zevensnarige lier’ vormen. Hij weet dat als een enkele wanklank de hemelse harmonie van dat machtige instrument ontsiert, ‘de stof te gronde gaat en de werelden ineenstorten.’

Pythagoras fantaseerde niet toen hij het had over de muziek van de sferen. Want elk hemellichaam heeft zijn specifieke toon en samen vormen zij de hemelse symfonie die ook Goethe in zijn Faust noemt.

De echo van die hemelse muziek bereikt ook ons in de stoffelijke wereld. Zij zijn ons kostbaarste bezit, zelfs al zijn zij even ongrijpbaar als een hersenschim, en niet blijvend weergegeven kan worden als kunstwerk, zoals een standbeeld of een boek. De gedachtewereld waarin de tweede en derde hemel zich bevinden is het gebied van klank. De musicus bereikt hier uiteindelijk de plaats waar hij zijn kunst in volle omvang kan uitdrukken.

De kracht van ritmische trillingen is bekend bij iedereen die het onderwerp ook maar enigszins bestudeerd heeft. Soldaten krijgen bijvoorbeeld het bevel bij het marcheren over een brug uit de pas te gaan lopen, anders zou hun ritmisch gestamp de stevigste constructie doen instorten. Het verhaal in de Bijbel over het blazen op een ramshoorn bij het marcheren om de muren van Jericho is in de ogen van een occultist geen onzin. [Jozua 6:13-20; Hebr. 11:30]. Er zijn wel eens meer dergelijke dingen gebeurd, zonder dat de mensen er in laatdunkend ongelooft over glimlachte. Enige jaren geleden speelde een muziekkorps in een tuin dicht bij een zeer stevige muur van een oud kasteel. Op een bepaalde plaats in het stuk kwam een

lang aangehouden, zeer doordringende toon voor. Toen deze noot weerklonk, stortte de muur van het kasteel plotseling in. De musici hadden de grondtoon van de muur aangeslagen en lang genoeg aangehouden om de muur te doen instorten.

Als wij zeggen dat hier [de 2^e hemel] de wereld van het geluid is, dan moet u niet denken dat er geen kleuren zijn. Veel mensen weten dat er een zeer nauw verband bestaat tussen kleur en geluid en dat wanneer er een bepaalde toon wordt aangeslagen er ook tegelijkertijd een bepaalde kleur verschijnt. Zo is het ook in de hemelwereld. Kleur en geluid zijn beide aanwezig, maar het geluid verwekt de kleur. Daarom zegt men dat dit in het bijzonder de wereld van het geluid is. Door dit geluid worden alle vormen in de stoffelijke wereld opgebouwd. De musicus hoort bepaalde tonen in verschillende gebieden van de natuur, bijvoorbeeld de wind in het bos, het breken van de branding op de kust, het bulderen van de oceaan en het geruis van water. Deze tonen vormen samen één geheel en dat is de grondtoon van de aarde, haar bepaalde 'toon'. Zoals er meetkundige figuren ontstaan wanneer men met een strijkstok over de rand van een glasplaat² strijkt, zo zijn de vormen om ons heen de gekristalliseerde geluidsfiguren van de krachten van de oertypen, die de oertypen in de hemelwereld bespelen.

Het leven in de tweede hemel is buitengewoon actief en veelzijdig. Het ego assimileert de vruchten van het leven toen hij de laatste keer op aarde was en bereidt een nieuw bestaan op aarde voor. De tweede hemel is het eigenlijke thuis van de mens, het ego, de denker. Hier verblijft hij eeuwen en gebruikt het geluid of de toon die dit gebied doordringt als zijn instrument, zogezegd.

Het is deze harmonieuze geluidstrilling die als een levenselixer in de drievoudige geest het essentiële van het drievoudige lichaam bouwt, waarvan het voor de groei afhankelijk is. Deze vergeestelijking van de voertuigen of lichamen wordt tijdens het leven op aarde bereikt door bewerking van de vermogens van waarneming, onderscheidingsvermogen, geheugen, toewijding aan geestelijke idealen, gebed, concentratie, doorzettingsvermogen, en het juiste gebruik van de levenskrachten.

Zoveel als de mens tijdens zijn leven van het begeertelichaam bewerkt heeft door zijn begeerten en emoties te zuiveren, zoveel zal in de menselijke geest opgenomen worden en zo in de toekomst een verbeterd verstand opleveren.

Zoveel van het levenslichaam als van de levensgeest bewerkt, omgezet, vergeestelijkt en dus behoed is voor het verval waaraan de rest van het le-

2 De glasplaat moet van tevoren met fijn zand of poeder bestrooid worden.

venslichaam onderhevig is, zoveel zal met de levensgeest samensmelten en in volgende levens ons van een beter levenslichaam en een betere constitutie te verzekeren. Zoveel als er van het grofstoffelijk lichaam als van de goddelijke geest door juist handelen opgeslagen is, zoveel zal er verwerkt worden en ons een betere omgeving en betere gelegenheden brengen.

Het is niet voldoende om te zeggen dat de nieuwe omstandigheden door het gedrag en de daden uit het pas afgesloten leven bepaald worden. Het is een vereiste dat de vruchten uit het verleden verwerkt worden in de wereld die het volgende toneel van activiteit zal vormen, terwijl het ego bezig is nieuwe stoffelijke ervaring op te doen en nieuwe vruchten in te zamenen. Daarom bewerken alle bewoners van de hemelwereld de modellen van de aarde, die alle in het gebied van de concrete gedachte aanwezig zijn. Zij brengen de langzame veranderingen teweeg waardoor het uiterlijk van de aarde een verandering ondergaat, zodat bij iedere terugkeer in een stoffelijk bestaan een andere omgeving gereed is gemaakt, waarin nieuwe ervaringen opgedaan kunnen worden. Klimaat, flora en fauna worden door de mens onder leiding van hogere wezens veranderd. Daaruit volgt dat de wereld precies is zoals wij hem persoonlijk en met elkaar gemaakt hebben, en zal worden wat wij ervan maken. De occultist ziet in alles wat gebeurt een zich openbarende oorzaak van geestelijke aard. Vergeet niet het vaak voorkomen en de onrustbarende toename van aardbevingen die hij aan het materialistisch denken van de wetenschap toeschrijft.

Het werk van de mens in de hemelwereld beperkt zich niet alleen tot het veranderen van het aardoppervlak, die het toneel van zijn toekomstige worstelingen bij het leren beheersen van de stoffelijke wereld zal vormen. Hij neemt ook daadwerkelijk deel aan het leren opbouwen van een lichaam dat een beter middel om zich uit te drukken is. Het is de bestemming van de mens om een scheppend, denkend wezen te worden en hij is daarvoor steeds in de leer. Tijdens zijn leven in de hemelwereld leert hij allerlei lichamen op te bouwen, met inbegrip van het menselijk lichaam.

De mens wordt in dit werk geleid door leraren die tot de hogere, schepende hiërarchieën behoren, die hem zijn voertuigen hielpen opbouwen voordat hij zelfbewustzijn kreeg, zoals hij nu zelf zijn lichamen tijdens de slaap opbouwt. Tijdens het leven in de hemelwereld geven zij hem bewust les. De kunstschilder leert hoe men een geschikt oog moet opbouwen dat in staat moet zijn om een volmaakt perspectivisch beeld in zich op te nemen, en kleuren en schakeringen zo fijn te onderscheiden, dat het alle begrip van hen die zich niet voor kleur en licht interesseren, te boven gaat.

De wiskundige moet zich met de ruimte bezig houden. Het vermogen van ruimtelijke waarneming staat in verband met de nauwkeurige rangschikking van de drie halfcirkelvormige kanalen binnen in het oor, die al-

le drie in de richting van één van de drie afmetingen in de ruimte³ wijzen. Logisch denken en wiskundige bekwaamheid zijn evenredig [in onderling gelijke verhouding] aan de min of meer nauwkeurige schikking van deze halfcirkelvormige kanalen. Muzikale bekwaamheid is van dezelfde factor afhankelijk, maar behalve de noodzaak van een juiste schikking van de halfcirkelvormige kanalen moet de musicus uiterst fijne ‘vezels van Corti’ bezitten, waarvan het menselijk oor er ongeveer drieduizend bevat, elk in staat om ongeveer vijf en twintig toonschakeringen weer te geven. In de oren van de meeste mensen reageren zij op niet meer dan tussen de drie en tien schakeringen. Maar de geschoolde musicus heeft een groter bereik nodig om de verschillende tonen te kunnen onderscheiden en om de minste wanklank te kunnen ontdekken.

Het instrument waardoor de mens muziek opvangt, is het volmaaktste zintuig in het menselijk lichaam. Het oog is lang niet altijd betrouwbaar; het oor wel, in die zin tenminste dat het elk geluid onvervalst hoort, terwijl het oog dikwijls vertekent wat het ziet. Behalve een muzikaal gehoor moet de musicus ook leren een lange slanke hand met dunne vingers en gevoelige zenuwen te vormen, anders kan hij de melodieën die hij hoort niet weergeven.

Het is een natuurwet dat niemand een volmaakter lichaam kan bewonen dan hij in staat is om op te bouwen. Eerst leert hij een bepaald soort lichaam op te bouwen en later leert hij erin te leven. Op die manier ontdekt hij de gebreken ervan en wordt hem geleerd hoe hij die moet verhelpen.

Tijdens het leven voor de geboorte werkt iedereen onbewust aan de bouw van zijn of haar lichaam totdat het punt bereikt is waarop de essentie van de vroegere lichamen die zij bewaard hebben, ingebouwd moet worden. Dan werken zij bewust. Hieruit volgt dus, dat hoe meer iemand zich ontwikkelt en hoe meer hij aan zijn voertuigen of lichamen werkt en die zo onsterfelijk mogelijk maakt, des te meer macht hij heeft om zelf een nieuw leven op te bouwen. De gevorderde leerling van een occulte school begint soms al voor zichzelf te bouwen zodra het werk van de eerste drie weken, dat uitsluitend aan de moeder behoort, afgelopen is. Wanneer de periode van onbewust bouwen voorbij is, heeft de mens gelegenheid om zijn groeiend, scheppend vermogen te oefenen en begint het echte oorspronkelijke scheppingsproces, de ‘epigenesis’.

Zo zien wij dus dat de mens zijn voertuigen in de hemelwereld leert *bouwen* en in de stoffelijke wereld leert *gebruiken*. De natuur verschaft alle fasen van ervaring op zo’n bewonderenswaardige manier en met zo’n volmaakte wijsheid dat wij, naarmate wij steeds dieper haar geheimen le-

³ Dit zijn de drie dimensies: lengte, breedte en hoogte.

ren doorgronden, steeds sterker doordrongen worden van onze eigen nietigheid en van een steeds groeiende eerbied voor God van wie de natuur het zichtbare symbool is. Hoe meer wij haar wonderen leren zien, hoe meer wij beseffen dat dit wereldstelsel niet een groot uit zichzelf eeuwig in beweging blijvend toestel is, zoals onnadenkende mensen ons willen doen geloven. Wij zouden met evenveel recht kunnen geloven dat als wij een doos met losse letters in de lucht gooien, de letters, op het moment dat zij de grond bereiken, zich tot een mooi gedicht zullen rangschikken. Hoe ingewikkelder het plan is, des te meer heeft de theorie van een wijze goddelijke Schepper, reden van bestaan.

DE DERDE HEMEL

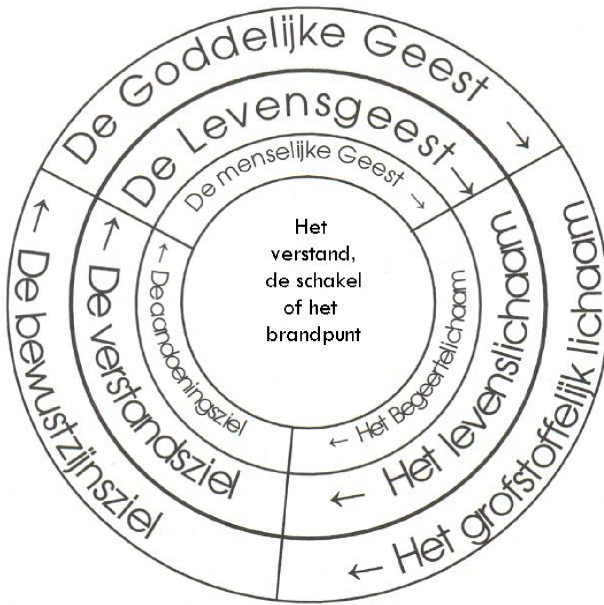
Nadat de van alles ontblote, individuele geest alle vruchten van zijn voorbije leven geassimileerd heeft en het uiterlijk van de aarde zodanig gewijzigd heeft dat die hem een passende omgeving voor zijn volgende stap naar volmaaktheid biedt en nadat hij ook door werk aan de lichamen van anderen geleerd heeft hoe hij een geschikt lichaam op moet bouwen, waardoor hij zich in de stoffelijke wereld kan uitdrukken. Nadat hij eindelijk het verstand in de essence die de drievoudige geest opgebouwd heeft opgelost heeft, stijgt de van alles ontblote, individuele geest op naar het hogere gebied van de gedachtewereld - de derde hemel. 'Ik ken een volgeling van Christus die veertien jaar geleden tot in de derde hemel werd weggevoerd.' 2 Kor. 12:2. Hier wordt hij door de onuitsprekelijke harmonie van deze geestelijke wereld gesterkt voor zijn volgende onderdompeling in de stof of materie.

Na enige tijd komt de wens naar nieuwe ervaring op en de overpeinzing van een nieuwe geboorte. Dit roept bij de geest een reeks beelden op, een panorama van het nieuwe leven dat hem wacht. Maar bedenk goed dat dit panorama alleen de voornaamste gebeurtenissen bevat. De geest bezit alle vrijheid voor wat de bijzonderheden betreft. Het is te vergelijken met iemand die naar een verafgelegen stad gaat met een plaatsbewijs dat voor een bepaalde tijd geldig is, maar die zelf kan kiezen waar hij zijn reis wil beginnen. Nadat hij gekozen heeft en zijn reis is begonnen, is het niet zeker of hij onderweg nog van route kan veranderen. Hij kan binnen een bepaald tijdsbestek in zoveel plaatsen stoppen als hij wil, maar hij kan nooit terug. Naarmate hij dus langer onderweg is, wordt hij steeds meer door zijn gedane keus beperkt. Heeft hij een trein gekozen die met kolen gestookt wordt, dan kan hij er zeker van zijn dat hij vuil en stoffig wordt. Heeft hij echter een vervoermiddel gekozen dat door elektriciteit wordt voortbe-

wogen, dan zal hij lang zo vuil niet worden. Zo is het ook met de mens in een nieuw leven. Het kan zijn dat hij een moeilijk leven zal hebben, maar hij is vrij om te kiezen of hij het zo schoon mogelijk zal houden of dat hij zich in het slijk zal wentelen. Ook andere omstandigheden heeft hij in zijn macht, ook al zijn die van de begrenzingen van keuzes en daden uit het verleden afhankelijk.

De beelden in het panorama van het toekomstige leven beginnen bij de wieg en eindigen bij het graf. Dus in omgekeerde richting in vergelijking met het panorama na de dood dat onmiddellijk na het overlijden aan de geest voorbij trekt zodra hij van zijn stoffelijk lichaam bevrijd is. De reden van dit radicale verschil in beide panorama's is omdat het panorama vóór de geboorte tot doel heeft aan het ego op weg naar wedergeboorte te tonen, hoe bepaalde *oorzaken* of daden altijd bepaalde *gevolgen* teweegbrengen. Bij het panorama na de dood is het juist de bedoeling om te laten zien hoe elke gebeurtenis in het voorbije leven het gevolg was van een vroegere oorzaak. De natuur, of God, doet niets zonder grondige reden. Hoe dieper wij zoeken des te duidelijker wordt het ons dat de natuur een wijze moeder is die altijd de beste middelen gebruikt om haar doel te bereiken.

Diagram 5. De tienvoudige samenstelling van de mens

De mens is een drievoudige geest, in het bezit van een verstand, waarmee hij een drievoudig lichaam bestuurt, dat hij uit zichzelf uitstraalde om ervaring in op te doen. Dit drievoudige lichaam zet hij om in een drievoudige ziel waarmee hij zich tijdens zijn reis van onmacht tot almacht voedt.

De Goddelijke geest	$\left\{ \begin{array}{l} \text{straalt} \\ \text{uit} \\ \text{zichzelf uit} \end{array} \right.$	$\left\{ \begin{array}{l} \text{het grofstoffelijk lichaam} \\ \text{het levenslichaam} \\ \text{het begeertelichaam} \end{array} \right.$	$\left. \begin{array}{l} \text{waaruit} \\ \text{als voedsel} \\ \text{voortvloeit} \end{array} \right\}$	$\left\{ \begin{array}{l} \text{de bewustzijnsziel} \\ \text{de verstandsziel} \\ \text{de aandoeningsziel} \end{array} \right.$
De Levensgeest				
De Menselijke geest				

De spiegel van het verstand draagt ook in toenemende mate bij tot geestelijke groei, daar de gedachten die het naar en van de geest overbrengt, het verstand tot grotere helderheid polijsten, zijn brandpunt verscherpen, soepel maken, en onder beheersing van de geest brengen.